اندیشکده راهبردی تبیین

تخصیص بودجه دفاعی هنگفت ایالات‌متحده آمریکا؛
دلایل و پیامدها

مقالات

شهریورماه ۱۳۹۷

اندیشکده راهبردی تبیین

مجموعه گزارش راهبردی

تخصیص بودجه دفاعی هنگفت ایالات‌متحده آمریکا؛ دلایل و پیامدها

وبگاه اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، اقدسیه، خیابان شهید موحد دانش ،خیابان نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۱۱

کد پستی : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمابر : ۲۶۱۵۳۲۳۹

فهرست

مقدمه	۶
روند کمی بودجه دفاعی ایالات‌متحده آمریکا در یک دهه	۷
دلایل داخلی و خارجی افزایش بودجه دفاعی آمریکا در سال ۲۰۱۹	۸
آثار و پیامدهای بین‌المللی افزایش بودجه دفاعی ایالات‌متحده آمریکا	۱۰
جمع بندی	۱۳
منابع و ارجاعات	۱۴

مقدمه

تصویب بودجه دفاعی ۷۱۶ میلیارد دلاری برای سال ۲۰۱۹ در سنای ایالات متحده که در مقایسه با بودجه سال ۲۰۱۸ رشد ۷ درصدی را تجربه کرده است، اگرچه بودجه سالانه پنتاگون و همچنین هزینه جنگهای جاری و عملیاتهای حفاظت و پشتیبانی از توان زرادخانه هسته ای آمریکا را پوشش خواهد داد اما از سوی دیگر نیز دولت آمریکا این اجازه را پیدا می‌کند که از ارتش در طیف گسترده‌تری در خارج از مرزها استفاده کند. دونالد ترامپ در طول کمپین انتخابات بارها وعده داد که بودجه امور نظامی را افزایش قابل توجهی دهد که در این یادداشت پژوهشی به دلایل این افزایش بودجه و پیامدهای آن در عرصه بین المللی پرداخته خواهد شد.

این روزها برای درک روابط و ساختار درونی قدرت در ایالات متحده میتوان به کتاب "نخبگان قدرت" ریچارد رایت میلز جامعه شناس آمریکایی رجوع نمود که یکی از مبانی شناخت آمریکا در کنار کتاب های کلاسیک همچون آثار دوتوکویل محسوب می گردد. در نخبگان قدرت به ضهور جامعه توده ای در آمریکا اشاره می شود که قدرت اقتصادی و سیاسی بطور روزافزون در انحصار رهبران سازمان های بزرگ منحصر می گردد و این جامعه برعکس تصورات فاقد خصایل دمکراتیک می باشد چرا که به جای حکومت مردم بر مردم، این اقلیت ثروتمند و قدرتمند هستند که بر اکثریت مردم حکمرانی می کنند. با این مقدمه بهتر می توان چرایی افزایش بودجه های نظامی و خرید تسلیحاتی و جنگ افروزانه ایالات متحده را تحلیل نمود.

روند کمی بودجه دفاعی ایالات‌متحده آمریکا در یک دهه

روند کمّی بودجه دفاعی ایالات‌متحده در ده سال اخیر به طور روزافزون و بی سابقه ای رو به افزایش بوده است بطوریکه مجلس سنای آمریکا با پذیرش درخواست دونالد ترامپ، رئیس جمهور این کشور برای تقویت و توسعه ارتش آمریکا و با تصویب این بودجه، هزینه‌های پنتاگون نسبت به بودجه سال ۲۰۱۸ را هفت درصد و در مقایسه با سال ۲۰۱۷ هم ۱۳ درصد افزایش داده است. بر مبنای بودجه نظامی آمریکا در سال ۲۰۱۷ که ۶۱۹ میلیارد دلار بود تعداد پرسنل نیروی زمینی ارتش آمریکا به بیش از ۴۷۶ هزار نفر، شمار پرسنل نیروی هوایی به ۳۲۱ هزار نفر و تعداد تفنگداران دریایی ارتش امریکا به ۱۸۵ هزار نفر افزایش یافت. این درحالیست که براساس توافق اوباما و کنگره در سال ۲۰۱۱ قرار شد از بودجه نظامی طی ده سال ۵۰۰ میلیارد دلار کاهش یابد. مطابق توافق مذکور بودجه نظامی برای اولین بار در سال ۲۰۱۵ از میزان ۶۱۵ میلیارد به ۵۸۵ میلیارد دلار کاهش یافت اما دیری نپایید و در سال ۲۰۱۶ جمهوری خواهان خواستار افزایش بودجه شدند که با توجه به پیروزی در کنگره این رشد اتفاق افتاد که نشان از رویکرد نظامی‌گرایانه اکثریت جمهوری‌خواه حاکم بر کنگره و سنای آمریکا دارد. در این چارچوب بودجه نظامی سال ۲۰۱۶ آمریکا با افزایش ۲۷ میلیارد دلاری به ۶۱۲ میلیارد دلار رسید که حکایت از رشد ۴٫۶ درصدی داشت. این روند تا کنون ادامه یافت، و در عمل قانون کاهش ۵۰۰ میلیارد دلاری بودجه نظامی آمریکا در بازه سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۵ را که با توافق کاخ سفید و کنگره در سال ۲۰۱۱ میلادی تصویب شد، نقض کرد.

با این وصف آمریکا بزرگترین بودجه نظامی در جهان را دارد که این بودجه برابر با بودجه نظامی ۹ کشور جهان و ۱۰ برابر بودجه نظامی روسیه است و در صدر جدول جهانی "هزینه های نظامی" قرار دارد، به تعریفی ساده تر ایالات متحده حدود ۲۰ درصد کل هزینه‌های دولت

فدرال را به خود اختصاص داده است .

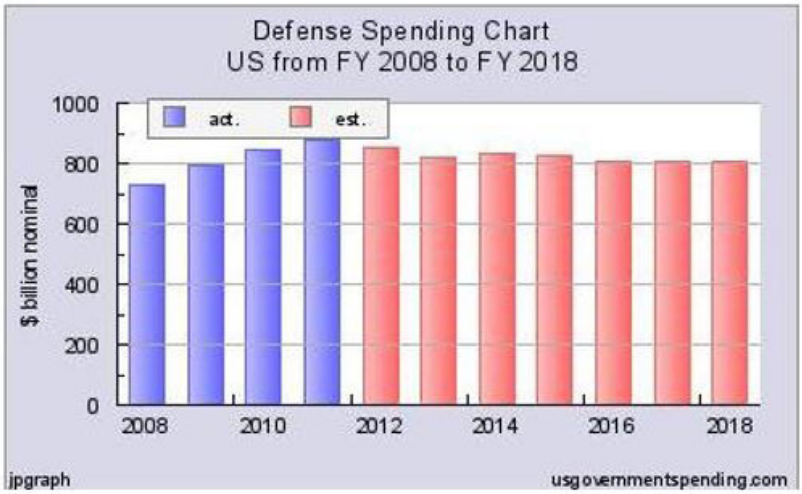

هزینه نظامی آمریکا از سال 2008 تا کنون [۴]

دلایل داخلی و خارجی افزایش بودجه دفاعی آمریکا در سال ۲۰۱۹

نکته حائز اهمیت بررسی و تدقیق در دلایل داخلی و خارجی افزایش بودجه دفاعی آمریکا در سالهای اخیر و بویژه سال ۲۰۱۹ می باشد. ترامپ که اذعان داشت ارتش آمریکا توان لازم را نداشته و باید تقویت شود با وعده بازسازی ارتش تعداد کشتی های نیروی دریایی آمریکا، هواپیماهای رزمی و نیروی مازاد به ارتش را افزایش داد و لایحه دفاعی را باعث شتاب بخشیدن به شعار خودش یعنی بازگشت قدرت نظامی آمریکا اعلام نمود.

بودجه پیشنهادی رئیس جمهور آمریکا که به تصویب سنا رسید راهبردی را رونمایی می سازد که هدف آن تجهیز مجدد ارتش برای بازداشتن و در صورت لزوم نبرد بالقوه با قدرت‌های بزرگ مانند چین و روسیه است. درحقیقت با بررسی این بودجه هنگفت این موضوع تبیین خواهد شد که واشنگتن گام های جدیدی برای توسعه فعالیت های نظامی خود جهت رقابت با روسیه و چین، تقویت ارتش، سامانه‌های دفاع موشکی پیشرفته‌تر و آغاز نوسازی زاردخانه تسلیحات هسته‌ای بپردازد . از سوی دیگر میتوان به دلیلی که در ابتدا بر مبنای نگاه ریچارد رایت میلز اشاره شد مورد بررسی قرار داد که امتیاز دادن به کارخانه های اسلحه سازی همچون لایکت مارتین، بوئینگ، جنرال داینامیکس و دیگر کمپانی های اسلحه سازی دلیلی برای این تخصیص بودجه می باشد و واشنگتن را نیز تشویق مینماید تا در چارچوب بلندپروازی های ترامپ به توسعه و افزایش پایگاه های خود در غرب آسیا، شرق آسیا و آمریکا جنوبی دامن بزند و این شرکت ها را بهره مند تر نماید. این به معنای سود سرشار برای شرکت های اسلحه سازی بزرگ آمریکاییست که ژنرال های آمریکایی سهامداران آن هستند و به نوعی این اقدام ترامپ را میتوان بده بستان اقتصادی با سهامداران کابینه اش و دیگر سرمایه دارن سیستم آمریکایی دانست.

دیگر دلیل قابل ذکر برای افزایش بودجه نظامی آمریکا را میتوان در جهت تقویت ظرفیت دفاعی این کشور در مقابل تهدید شلیک موشک های بالستیک به سمت مرزهای آمریکا از سوی کره شمالی دانست که تهدیدی همچنان محتمل می باشد. همچنین تعارض و اختلاف مواضع و رویکردی ترامپ با اعضای ناتو و کشورهای عضو اتحادیه اروپا وی را در تقویت نیروی نظامی آمریکا برای حضور پررنگ تر این کشور در فراآتلانتیک مجاب نموده است .

دولت آمریکا دلیل دیگری برای افزایش بودجه نظامی دارد و آن برجسته کردن مسائل امنیتی می باشد که به تبع آن متحدان خود را افزایش داده و از این طریق آنها را مجاب به خرید

تسلیحات نموده و از سوی دیگر به کشورهای متخاصم همچون ایران نیز سیگنال نظامی بفرستد و دل متحدان منطقه ای را نیز بدست می آورد بطوریکه سخنان وی در رابطه با عکس‌العمل‌های خشن و نظامی در مورد ایران با استقبال متحدان منطقه‌ای و ساکن در خلیج فارس روبه‌رو گردید و در حقیقت ایالات متحده سناریوی نظامی را زمینه مناسبی برای گردش و رونق اقتصادی نیز می داند. همچنین درخصوص مباحث منطقه‌ای و ارتباط آن با بودجه نظامی سال ۲۰۱۹ باید این احتمال را ممکن دانست که ایالات متحده برای تضعیف ایران و هشدار به این کشور در کشورهای اطراف و همسایه های ایران حضور نظامی خود را حفظ و تقویت نماید تا بخشی از این بودجه صرف این مناطق و منحصر به ایران گردد. به عنوان مثال میزانی از بودجه سال ۲۰۱۹ قرار است در عراق وافغانستان و به نیروهای نظامی آمریکا در این کشور اختصاص یابد. همچنین ایالات متحده در حوزه تقویت دفاعی خود مباحث نرم‌افزاری، تجسسی، عکسبرداری و شنود و موضوع انباشتن سلاح‌هایی که از خارج جو می‌تواند علیه اهداف زمینی مورد استفاده قرار بگیرد را مورد تمرکز خواهد داشت که این روند بدون تردید در دوران ترامپ سیر صعودی به خود می‌گیرد و این مولفه‌ها بخشی از بودجه سال آینده آمریکا را در بر می‌گیرد.

آثـار و پیامدهـای بین‌المللـی افزایـش بودجـه دفاعـی ایالات‌متحـده آمریـکا

افزایش بودجه دفاعی ایالات‌متحده آثار و پیامدهای بین‌المللی نیز به همراه خواهد داشت که یکی از این موارد با توجه به اینکه بخشی از هزینه‌های وزارت دفاع آمریکا به تولید جنگ‌افزارهای جدید و ارتقاء زرادخانه‌های تسلیحاتی آمریکا اختصاص خواهد یافت و قسمتی از آن نیز به عملیات نظامی آمریکا در حوزه‌های مختلف جغرافیایی اختصاص پیدا خواهد کرد در

نتیجه منجر به افزایش نظامی گری در نقاط مختلف دنیا خواهد شد.

همچنین این اتفاق منجر به کاهش کمک های بین المللی که در خارج از ایالات متحده آمریکا خرج افزایش قدرت نرم آمریکا است، می‌شود و هم اکنون ۳۶ میلیارد از بودجه وزارت خارجه که صرف این کمک ها میشود کاهش یافته است. از منظری دیگر تداوم رویکرد انزواگرایانه و در اولویت قرار دادن آمریکا مشهود می گردد و در نتیجه کمک های بلاعوض آمریکا کاهش قابل توجهی خواهد داشت.

ضرورت افزایش هزینه‌های نظامی برای مقابله با تهدیداتی همانند تروریسم موضوعی است که مورد تاکید مقامات آمریکایی قرار گرفته است اما این هزینه های نظامی شگرف چالش های اساسی را پیش روی نظام بین الملل قرار خواهد داد و بی ثبات سازی بین المللی را به همراه خواهد داشت و درحالی این نتیجه رقم خواهد خورد که امنیت بیشتر برای ایالات متحده را نیز تضمین نخواهد کرد. در واقع افزایش بیش از ۱۰۰ میلیارد دلاری بودجه نظامی در قیاس با دوران اوباما بیشتر معطوف به گسترش بحران‌های راهبردی منطقه‌ای در غرب آسیا و همچنین در برابر روسیه و چین خواهد شد.

کنش های سیاسی، دفاعی و نظامی ایالات متحده بیانگر این موضوع است که که در پرتو افزایش هزینه ها و بودجه نظامی خود در محیط منطقه ای و بین المللی به دنبال احیای هژمونی این کشور است و نشانه‌های ظهور و افول قدرت‌های بزرگ را می‌توان براساس این اقدامات مربوط به قدرت نسبی و امنیت نسبی تحلیل نمود. در حقیقت آمریکا درصدد تثبیت هژمونی خود در عرصه بین المللی می باشد و در این راستا ابزار نظامی را وسیله رسیدن به این هدف قرار داده است و البته بهره برداری از آن در محیط منطقه ای همچون غرب آسیا هم یکی از پیامدهای احتمالی

آن خواهد بود.

این فرایند نظامی گری بدنبال افزایش قدرت و هژمونی است و البته که در فرهنگ سیاسی آمریکایی دارای یک ریشه ساختاری می باشد و برای حفظ چنین وضعیتی، ایالات متحده برای تحقق اهداف اقتصادی و راهبردی خود نیاز فراگیری به نیروهای مسلح خواهد داشت. درکنار این موضوع باید به ماحصل اقتصادی این نظامی گری نیز اشاره شود که آمریکا در پرتو این هزینه های نظامی بدنبال تضمین جریان آزادی نفت و گاز و انرژی از منطقه غرب آسیا می باشد که بدنبال حذف رقبا و تهدیدات در غرب آسیا در مقابل جریان انرژی نیز هست و این موضوع تبعات نظامی و امنیتی خود را بهمراه دارد و آمریکا حضور نظامی خود را در خلیج فارس و کشورهای عرب این منطقه ادامه خواهد داد.

با این وصف افزایش بودجه نظامی ایالات متحده که به بر مبنای لایحه بودجه این کشور به خرید سلاح‌های جدید، مقابله با قدرت‌های بزرگ همانند چین و روسیه، محدودسازی قدرت ایران از طریق توسعهٔ جنگ‌های نیابتی و در نهایت مقابله با زیرساخت‌های سیاسی و اجتماعی گروه‌های تروریستی معطوف می باشد نتیجه اش در کنار کاهش صلح و ثبات بین المللی و افزایش نظامی گری در نظام بین الملل، رضایتمندی گروه‌های تولیدکنندهٔ تسلیحات نظامی می باشد و البته که این گروه ها با افزایش هزینه‌های نظامی زمینهٔ گسترش جنگ‌های منطقه‌ای و بحران‌های نوظهور در محیط پیرامونی را به‌وجود آورند.

جمع بندی

چنانچه در ابتدای نوشتار اشاره شد دموکراسی در آمریکا، به علت تمرکز فزاینده قدرت سیاسی در دست سه گروه مقامات بلندپایه، شرکت های بزرگ و ژنرال های ارتش این کشور همواره تضعیف شده است و جریان قدرت و سیاست را اینها شکل می دهند. بنابراین تصمیم گیرندگان دراین سه حوزه نهادی علاوه بر قدرت فزاینده ای که دارند بطور بی سابقه ای با یکدیگر نیز همکاری دارند و این هماهنگی نتیجه اش جز تقویت نظامی گری و افزایش جنگ آوری و خرسندی کمپانی های اسلحه سازی نخواهد بود. این واقعیت ساختاری درون آمریکا را می توان با بررسی کابینه ترامپ و سیاست های تقویت نظامی اش مشهود یافت و اتحاد و یگانگی خاص روانی و اجتماعی بین مثلث نخبگان سیاسی- نظامی و تجاری را درون روابط قدرت در آمریکا ترسیم کرد.

اگرچه آمریکا تلاش دارد تا از طریق هزینه‌های نظامی بیشتر و اعمال سیاست قدرت، زمینهٔ لازم برای شکل‌گیری فرآیندی را به‌وجود آورد که هژمونی آمریکا را اجتناب‌ناپذیر سازد اما نکته اینجاست که کشورها در تعیین بودجه نظامیشان ابتدا نوع مشکلات پیش رو را تعیین میکنند و در گام بعدی راهبردهای حل این تهدیدات و مشکلات را مشخص می نمایند و در نهایت خرید تجهیزات برای راهبرد تعیین شده را در دستور کار قرار می دهند اما ترامپ این فرایند را برعکس به اجرا گذاشته است و روشن است که خرید تجهیزات عظیم نظامی کمکی به صلح و امنیت بین المللی نخواهد کرد.

منابع و ارجاعات

۱- "نخبگان قدرت" ، ریچارد رایت میلز، تاریخ انتشار ۱۹۵۶.

۲- "بزرگترین بودجه نظامی تاریخ" ، احمد اویسال، منتشر شده در تاریخ ۲۶ تیر ۱۳۹۶ ، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://jamejamonline.ir/online/2921077721558307147

۳- "پیامدهای تصویب بودجه نظامی " ، فریدون مجلسی، منتشر شده در تاریخ ۲۴ مرداد ۱۳۹۷ ، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://www.tadbirkhabar.com/world/174825

۴- "نمودار هزینه های نظامی آمریکا " قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://www.usgovernmentspending.com

۵- "پنتاگون برای مقابله با تهدیدات درخواست بودجه بیشتری نموده است" ، جنیفر ریزو، منتشر شده در سایت سی ان ان در تاریخ ۱۳ فوریه ۲۰۱۸ ، قابل بازیابی در پیوند زیر:
https://edition.cnn.com/2018/02/12/politics/pentagon-budget-increase-trump/index.html

۶- " وعده ترامپ نمیتواند آمریکا را امن تر نماید" ، لائورنس کورب، منتشر شده در سایت فورتون در تاریخ ۵ مارس ۲۰۱۷ ، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://fortune.com/2017/03/05/donald-trump-defense-spending-military-increase-national-security/

۷- "پیامدهای امنیتی و راهبردی افزایش هزینه های نظامی آمریکا"، ابراهیم متقی، منتشر شده در سایت ژئوپلتیک ایران در تاریخ ۳۱ خرداد ۱۳۹۷ ، قابل بازیابی در پیوند زیر:
http://www.iraniangeopolitics.com/note/2459

تصویب لایحه بودجه نظامی سال ۲۰۱۹ آمریکا به میزان ۷۱۶ میلیارد دلار در سنا عوامل داخلی و خارجی متعددی دارد که منجر به پیامدهایی مانند تضعیف صلح و امنیت و توسعه حضور نظامی آمریکا در عرصه بین المللی خواهد شد.

اندیشکده راهبردی تبیین

نشانی ما در شبکه های اجتماعی:

@Tabyincenter

نشانی پایگاه اینترنتی: Tabyincenter.ir

شماره تماس جهت اعزام سخنران: ۰۲۱ - ۲۶۱۵۳۲۳۹